

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (44)

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Дисемінація передового педагогічного досвіду
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Проби пера
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 21 грудня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкара С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(44) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 162с.

ЗМІСТ

КАШОЇД АНАСТАСІЯ, Особливості застосування редакційних засад при висвітленні військових конфліктів	5
БУГА ОКСАНА, Як уберегтися від лабетів фабрик наукових публікацій.....	7

ЛАБОРАТОРІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА КРЕАТИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ

ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ КОСТЯНТИН, МИСЛИЦЬКА НАТАЛІЯ, Використання можливостей сучасного освітнього інформаційного простору для підвищення мотивації до навчання фізики здобувачів освіти педагогічних коледжів	12
БУРАЧЕВСЬКА ЛЮБОВ, Креативність як основний компонент творчої особистості викладача мистецьких дисциплін	17
МЕЛЬНИК АЛІНА, Хорове мистецтво як ефективний засіб формування духовно-естетичної культури молоді.....	22
СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, Актуальні питання сучасної педагогічної освіти: професійна діяльність в інклюзивному середовищі закладів освіти (з досвіду роботи)	25
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА, Траєкторія вдосконалення професійних компетентностей здобувачів фахової передвищої освіти в умовах сьогодення.....	31

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

ВОЛИНЕЦЬ ТЕТЯНА, Сучасні аспекти валеологічного виховання молоді.....	36
ЖУПАНОВА ОЛЕНА, МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, Використання автентичних відеоресурсів ted talks для удосконалення іншомовної комунікативної компетентності студентів-філологів.....	38
ІСКРА СВІТЛАНА, Організація дистанційного навчання на заняттях з постановки голосу: особливості, проблеми, шляхи вдосконалення.....	44
КАЗЬМИРИШЕНА-ФАЙДЕНКО ОЛЕСЯ, Тренінгові технології як умова формування комунікативних компетентностей майбутніх педагогів	49
МАШТАЛЯР ЙОСИП, Дистанційне навчання як один із засобів вокально-педагогічної діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва.....	52
ХАРЖЕВСЬКА Т. М., Використання творчості Мирослава Скорика у національно-патріотичному вихованні школярів	57
НІКУЛІНА А. О., Web-технології як інструмент ефективного засобу навчання на уроках мистецтва в закладах загальної середньої освіти	60
ОБОДЯНСЬКА ІЛІНА, Поєднання навчального та виховного компонентів на уроках англійської мови	64
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Формування професійних компетентностей майбутніх вчителів початкової школи на засадах діяльнісного підходу	66
МАЙДАНЮК НАДІЯ, Національно-патріотичне виховання здобувачів середньої освіти як основа формування полікультурної компетентності	71
ДОВГАЛЮК СВІТЛАНА, Особливості формування національної ідентичності здобувачів освіти в умовах сьогодення	75
ЛЕЛЯК ЛЮДМИЛА, ТЕТЕРИН КОСТЯНТИН, Пріоритетні напрямки підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання.....	79

ДИСЕМІНАЦІЯ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

ГАВРИЛЮК ОКСАНА, ТВЕРДОХЛІБ НАТАЛІЯ , Хоровий спів як засіб музично-естетичного-виховання молоді: досвід художньо-творчої діяльності народної хорової капели «Mіx Voices»	83
МЕЛЬНИК ГАЛИНА , Формування диригентської техніки студентів в процесі фахової підготовки.....	87
МАРЦЕНЮК ОЛЕНА, РУДА ТЕТЯНА , Майстерність укладання робочих зошитів з української мови та літератури (вивчення досвіду викладачів кафедри української філології КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» Лесі Ненчинської та Юлії Романухи).....	96
ТОКАР ЛЮБОВ, СОРОЧАН МАРИНА , Підготовка майбутніх вихователів до професійної діяльності в умовах інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти.....	101
МАЗУРКЕВИЧ ВІРА , Якісна підготовка до НМТ/ЗНО – запорука успішного вступу до закладу вищої освіти (вивчення досвіду викладача суспільних дисциплін Стасенко Анни КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»).....	106

ВІДОМІ ІМЕНЯ

ВАЦАК КРИСТІНА , Образ видатного філософа й письменника Григорія Сковороди в українській прозі.....	108
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО , Бернард Шоу: «Кандида» і «Пігмаліон». Проблематика і художній зміст.....	113
КОНІЧЕК ТЕТЯНА, НЕНЧИНСЬКА ЛЕСЯ, РОМАНУХА ЮЛІЯ , «Він був сином мужика – і став володарем у царстві духа» : до 210 річниці від дня народження Т. Г. Шевченка. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику.....	118
ЯКОВЕНКО ТЕТЯНА, МАЙДАНЮК НАДІЯ , Співвідношення історичної та художньої правди в повісті Юрія Мушкетика «Семен Палій».....	123
ЧЕРЕВКО ВІКТОР , А.Ф.Завальнюк. Музей подільського Баха	128

ЛАБОРАТОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПІА ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

ТУРЛЮК СВІТЛАНА, РОМАНУХА ЮЛІЯ , Сценарій ВСЕУКРАЇНСЬКОГО УРОКУ 2023-2024 н. Р. #максимально_ коледж ний	130
МИХАЛЬОВА ЛАРИСА , До питання про підготовку до зовнішнього незалежного оцінювання з біології.....	135
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА , У світі джазу	136
РУБАН ВАЛЕРІЙ , Захисти себе сам!	142
КЛИМЕНКО ОЛЬГА , Організація проектної діяльності у закладі дошкільної освіти.....	149
ФЕДОРЕНКО ОЛЬГА , Методично-дидактичні принципи у викладанні німецької мови.....	152

ПРОБИ ПЕРЯ

ОБЕРТИНСЬКА ДАР'Я , Поезія.....	156
ХАБУДА КАРІНА , Марійкина весна	157
ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	162

завдання згруповані тематично відповідно до програми з української літератури. Рекомендовано для студентів I курсу (учнів 10 класу). Матеріали видано в авторській редакції.

Як зазначають авторки численних робочих зошитів: «Основна мета роботи в зошиті – навчати мислити здобувачів освіти, самостійно аналізувати художній твір, спонукати до творчості, посилювати інтерес до вивчення літератури, сприяти розвитку творчих здібностей, заохочувати до читання літературних творів, стимулювати пам'ять, розвивати мислення, сприяти формуванню вмінь і навичок аналізу літературного твору, формувати читацькі інтереси й насолоджуватися красою українського слова».

Стаття надійшла до редакції
19 жовтня 2023

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

УДК 378:373.2.011.3-51]:37.043.2-056.2\3

ТОКАР ЛЮБОВ

доктор філософії, викладач дошкільних
психолого-педагогічних дисциплін,

СОРОЧАН МАРИНА

доктор філософії, викладач дошкільних
психолого-педагогічних дисциплін,

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»,

Abstract. The article reveals the essence of the pedagogical experience of Maryna Petrivna Sorochan, Doctor of Philosophy, teacher of preschool psychological and pedagogical disciplines of the Communal Institution of Higher Education "Vinnytsia Humanitarian and Pedagogical College", the conditions of its use in the process of training future educators in order to ensure that they have an active approach to the development of the educational process abilities and skills of the individual, application of acquired knowledge in practice. Particular attention is paid to the formation of operational, motivational, moral and ethical, psychological readiness for professional activity in the conditions of inclusive education in preschool education institutions and inclusive competence in future educators. In his work, the teacher places the main emphasis on preventive interactive training forms of work aimed at forming the readiness of education seekers to organize the education of children with special educational needs.

Key words: experience, readiness, future educators, inclusive education, children with special educational needs.

Постановка проблеми. У новій редакції Базового компоненту дошкільної освіти вказано, що дошкільна освіта як перша самоцінна ланка має гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дитини необхідною якісною інформацією, допомагати їй реалізувати свій природний потенціал, орієнтуватися на загальнолюдські й національні цінності [1].

Вихователь – це ключова постать, яка зреалізовує реформи в закладі дошкільної освіти, тому вважаємо, що особливо важливим

є забезпечення їхньої якісної педагогічної освіти і постійного професійного розвитку.

Специфіка роботи педагога в умовах інклюзивного навчання полягає у вирішенні різних навчальних, виховних, корекційних завдань; розробленні індивідуальної програми розвитку, навчання і виховання кожної дитини з урахуванням особливих потреб, труднощів; орієнтації на пізнавальні можливості дитини; створенні умов для адаптації дітей з особливими освітніми потребами та набуття ними важливих соціальних навичок, а це

висуває і відповідні вимоги до здійснення підготовки майбутніх фахівців.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Проведене вивчення наукових джерел показало, що становлення інклюзивної освіти в Україні розпочалося значно пізніше, ніж закордоном. У нашій державі навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП) довгий час здійснювалося сегрегаційним шляхом, тому і нині триває процес формування підходів та принципів інклюзивного навчання.

Так, у 2019 році введено новий Стандарт вищої освіти України підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти (бакалавра) галузі знань

01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта, який розроблено згідно з вимогами Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту». У відповідності до якого майбутні педагоги закладів дошкільної освіти мають «розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.» [2, с. 10].

У стандарті виділено спеціальні (фахові компетентності), зокрема КС-10. «Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.» [2, с. 9].

В останні роки зросла кількість педагогічних та психологічних досліджень, у яких підготовка в ЗДО розглядається в контексті проблеми реформування системи дошкільної освіти, у дослідженнях Т. Жаровцевої, О. Пехоти, Т. Танько, Г. Троцько та інших розкрито зміст, етапи підготовки та розглянуто різні моделі реалізації інклюзивної освіти в ЗДО. Г. Косарева [3], акцентує увагу на тому, що в

цілому проблема підготовки фахівців ЗДО до роботи в інклюзивному середовищі нині стає досить актуальною, оскільки вихователі не в повній мірі усвідомлюють її сутність, недостатньо володіють відповідними знаннями й уміннями.

Мета статті - розкрити сутнісну характеристику передового досвіду Сорочан Марини Петрівни, викладача дошкільних психолого педагогічних дисциплін кафедри теорії, фахових методик та технологій дошкільної освіти Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

Виклад основного матеріалу дослідження. Сорочан Марина Петрівна народилася 02 січня 1976 року у місті Вінниця. З самого дитинства Марина Петрівна мріяла бути педагогом, тому вступила до Вінницького педагогічного училища, яке успішно закінчила в 1996 році. У 2011 році – Вінницький державний педагогічний університет імені

М. Коцюбинського, а в 2017 – Уманський державний педагогічний університет імені П.Тичини. У результаті навчання отримала кваліфікацію викладача російської мови, вчителя зарубіжної літератури, соціальний педагог, вихователь дітей дошкільного віку, організатор дошкільної освіти, практичний психолог.

З 2015 року Марина Петрівна працює у коледжі викладачем дошкільних психолого-педагогічних дисциплін на кафедрі теорії, фахових методик та технологій дошкільної освіти.

Життєве кредо:

«Важливо не те як багато ми даємо, а як багато любові ми в це вкладаємо»

Педагогічне кредо:

«Тільки той стане справжнім учителем, хто ніколи не забуває, що сам був дитиною...» (В. Сухомлинський)

Тема та ідея досвіду обрані Сорочан Мариною Петрівною не випадково. Сьогодні в Україні відбувається формування нової освітньої політики, яка передбачає включення кожної дитини в освітній простір і цим

забезпечує реалізацію її права на освіту. Сучасна освіта повинна забезпечувати виховування й навчання дітей, які належать до різних етнічних груп та культур, говорять різними мовами, мають різні можливості, інтереси тощо. Тому заклад освіти має враховувати ці відмінності й не обмежуватись однаковим підходом до всіх дітей.

Кількість дітей, які потребують корекційного навчання, невпинно зростає. Окрім збільшення кількості дітей з особливими освітніми потребами (ООП), спостерігається тенденція якісної зміни комплексного характеру порушень у кожній окремій дитині. Інклюзивна освіта базується на ідеології, яка виключає будь-яку дискримінацію, забезпечує ставлення до всіх людей, але створює спеціальні умови для дітей з ООП.

Марина Петрівна розробила анкету «Поняття інклюзії» для дослідження проблем та фактичної готовності вихователів та студентів до професійної діяльності в умовах інклюзивного навчання.

Так відповіді на питання «Наскільки Ви психологічно готові працювати з дітьми з ООП?» показали, що 35% опитаних вихователів, які вже працюють в ЗДО оцінюють свою готовність на 50%.

Більшість з них наголошують на: 1) психологічних і моральних труднощах; 2) проблемах у спілкуванні з батьками здорових дітей і дітей з ООП; 3) не готовності брати на себе відповідальність за результати, інколи непередбачуваної, поведінки дітей (аутоагресії та агресії по відношенню до інших дітей); 4) невпевненості у своїх знаннях щодо навчання і виховання дітей з різними нозологіями, та здатності донести ці знання до батьків.

Психологічна готовність студентів виявилась ще більш низькою. Усього 20% опитаних майбутніх вихователів психологічно готові до роботи в умовах інклюзії.

Невідомість, велика кількість стереотипів, невпевненість у своїх силах, відсутність досвіду роботи – усе це вплинуло на відповіді здобувачів освіти. Результати цього опитування

стали основою **мети** передового досвіду педагога:

формування готовності майбутніх вихователів до інклюзивного навчання.

Важливо навчити студентів застосовувати одержані знання, а також знаходити і творчо використовувати інформацію для прийняття компетентних рішень у майбутній професійній діяльності. З цієї метою в процесі дослідження розроблено та апробовано тренінгову програму «Формування готовності до організації навчання дітей із особливими освітніми потребами», проходження якої сприяло підготовці майбутніх вихователів до усвідомлення глибинного змісту і сутності інклюзивного навчання, дозволило ознайомити їх із перевагами інклюзивного навчання та підготувало до роботи з дітьми з ООП [4, с.154].

Мета курсу: впровадження експериментальної методики формування готовності майбутніх вихователів до організації навчання дітей із особливими освітніми потребами.

Програма «Формування готовності до організації навчання дітей із особливими освітніми потребами», складалася з трьох модулів: «Розуміння інклюзії», «Особистісна готовність та відповідальність», «Практична діяльність», реалізація якої забезпечувала поєднання традиційних технологій та оволодіння методами вирішення квазіпрофесійних завдань на основі активного використання інноваційних технологій. Проведення міні-лекцій, майстер-класів, мозкових штурмів, ділових і рольових ігор та різних інтерактивних вправ, які імітували майбутню професійну діяльність, ставило студентів у визначену професійну роль, дозволяло їм самостійно і творчо застосовувати набуті компетентності, приймати аргументовані рішення, вчитися брати на себе відповідальність за їх виконання та наслідки, що забезпечувало комплексну підготовку студентів до роботи в умовах інклюзивного навчання в ЗДО.

Впровадження тренінгового курсу дає можливість отримати нові знання та закріпити

їх у практичній діяльності. Значне підвищення ефективності роботи досягається завдяки його особливостям, а саме: розв'язання всіх завдань забезпечується логічним поданням матеріалу - від загального до конкретного, від теоретичного до практичного та весь теоретичний матеріал модифіковано у практичні вправи. Курс складалася з трьох модулів. Тривалість його 18 годин (12 занять).

Під час проходження першого модулю студенти знайомляться з поняттям «інклюзія», «інклюзивне навчання», організацією освітнього процесу в інклюзивній групі, стратегіями міжнародного та українського законодавства, що стосується інклюзії.

Під час проходження другого модулю формується психологічна готовність до роботи з дітьми з ООП, відбувається зміна стереотипів і викорінення психологічних бар'єрів, прийняття дітей з ООП як рівних, формується толерантне ставлення до впровадження інклюзивного навчання у ЗДО.

У третьому модулі відбувається ознайомлення студентів з індивідуальними психо-фізіологічними особливостями дітей різних нозологій (розлад аутичного спектру, синдром Дауна, дефіцит уваги та гіперактивність). Саме ці нозології викликають найбільшу стурбованість серед опитаних нами вихователів, студентів та викладачів ЗВО. Розглядаються основні ознаки, прояви тієї чи іншої нозології, стереотипи, що закарбувались у суспільстві. Вивчаються ефективні способи взаємодії дорослого і дитини, особливості організації ігрової діяльності дітей та провідні технології роботи з дітьми та їх батьками.

З метою формування мотиваційної та психологічної готовності до роботи в ІОС нами були використані різні форми роботи.

Одним із ефективних прийомів формування позитивного мислення та підвищення мотивації до обраної професії було застосування **методу SWOT-аналіз**.

Студенти визначали переваги та недоліки інклюзивного навчання, свої сильні та слабкі сторони /рис, можливості та загрози, які можуть виникати під час роботи в ЗДО.

Кожна група презентувала свої пропозиції та разом з викладачем обговорювала, як перетворити свої слабкі сторони/рис у сильні, переваги – у реальні можливості, використати сильні сторони задля уникнення/знешкодження загрози.

Дієвим методом формування психологічної готовності та підвищення мотивації до роботи з дітьми з ООП, визначення особистих ресурсів для підвищення професійного рівня було впровадження мозкових штурмів «Оптимізм – реалізм», «Готовність до роботи з дітьми з ООП», «Мої ресурси» та рольової гри «Східний базар», під час реалізації яких студенти могли знайти в собі ті риси, які допоможуть почуватися впевнено під час роботи з дітьми в умовах ІОС, застосувати технології ситуативного моделювання.

Курс проводиться у вигляді факультативу. Також окремі модулі чи вправи можуть використовуватися під час вивчення інших дисциплін освітнього циклу, а саме «Інклюзивна освіта», «Дошкільна педагогіка», «Корекційна педагогіка», «Соціально-психологічний супровід дітей з ООП».

Досвід Сорочан М. П. був представлений на обласному методичному об'єднанні практичних психологів та соціальних педагогів закладів вищої та фахової передвищої освіти «Психолого-педагогічний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в закладах вищої та фахової передвищої освіти» у 2021 році. Матеріали тренінгового курсу були модифіковані для роботи зі здобувачами освіти коледжів, що підтверджує його актуальність та дієвість у роботі з дітьми різних вікових груп.

Учасники методичного об'єднання вивчили матеріали узагальненого досвіду роботи Сорочан Марини Петрівни, соціального педагога КЗВО «ВГПК», яка організувала методичне об'єднання в закладі та дійшли висновку, що запропонований досвід роботи можна рекомендувати до друку, а практичним психологам та соціальним педагогам коледжів використовувати у власній роботі.

Шляхи поширення досвіду. Результатом передового досвіду став захист дисертаційного

дослідження з вказаної теми та впровадження основних положень і результатів в освітній процес Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (довідка № 06/25-1 від 07.12.2022), Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (довідка № 1884/01 від 13.10.2022), Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» (довідка № 120/22-03-28-03 від 18.11.2022), Комунального закладу вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського» (довідка №01-09/282 від 28.09.2017), Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (довідка №401 від 18.10.2022); виступ на методичному об'єднанні практичних психологів та соціальних педагогів закладів ФПО Вінницької області, написання наукових статей, виступи на науково-практичних конференціях.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Методика підготовки майбутніх вихователів до професійної діяльності в умовах інклюзивного навчання, дидактичні матеріали,

розроблені Сорочан Мариною Петрівною, можуть використовуватися в освітньому процесі педагогічних закладів вищої освіти України з метою підготовки фахівців зі спеціальності 012 Дошкільна освіта та вчителів різних спеціальностей до професійної діяльності в умовах інклюзивного навчання у закладах освіти, післядипломній освіті, підвищенні кваліфікації та перепідготовки кадрів задля формування та розвитку готовності педагогічних працівників до роботи в інклюзивному освітньому середовищі [4, с.5].

Результати і матеріали роботи можуть використовуватися з метою подальшого дослідження проблеми підготовки майбутніх вихователів до впровадження інклюзивного навчання в освітньому процесі закладів освіти різних рівнів акредитації; для розроблення освітньо-виховних програм, навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій для вихователів, фахівців команди психолого-педагогічного супроводу та батьків вихованців ЗДО [4, с.5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0615736-12#Text> (дата звернення: 29.10.2023).
2. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка», спеціальність 012 – «Дошкільна освіта». К., 2019. *Стандарт вищої освіти України підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти – бакалавра – з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 012 «Дошкільна освіта»*. К., 2017. 20 с.
3. Косарева Г. Підготовка майбутніх вихователів до впровадження інклюзивних форм навчання в освітню практику. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти* : зб. наук. пр. *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. 2014. Вип. 9(52). С. 87–90. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2014_9_29. (дата звернення: 29.10.2023).
4. Сорочан М. П. Підготовка майбутніх вихователів до професійної діяльності в умовах інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти : дис...доктора філософії : 13.00.04 / ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Вінниця, 2023. 305 с.

*Стаття надійшла до редакції
10 жовтня 2023*